

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**28 жовтня 2021 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28 жовтня 2021 р., м. Мукачево. – 229 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 4 від 18 листопада 2021 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

ЗМІСТ
СЕКЦІЯ 1.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ОБЛІКУ І АУДИТУ

Renkas J., Renkas I. TERMODYNAMICZNE PODSTAWY TEORII RACHUNKOWOŚCI	13
Агапчук Б.Ф., Монич Н.О. РОЛЬ ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ	15
Аніщенко Г.Ю., Підлубна О.Д. БУХГАЛТЕРСЬКЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО ТА ЙОГО СУЧАСНИЙ ЗМІСТ	17
Бабіч В.В., Максименко Д.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI	19
Головачко В.М., Ремета М.М. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЙ ПОДОЛАННЯ	21
Голубка Я.В., Зозуляк М.М. ПРОГРАМИ СЕРТИФІКАЦІЇ З ПИТАНЬ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	23
Дяченко Р.В., Королович О.О. ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ КАЛЬКУЛЮВАННЯ	26
Заяць О.Є., Зозуляк М.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	28
Кафка С.М. МОДЕЛЬ КОНТРОЛЮ ЗА ПІДПРИЄМСТВАМИ, ЯКІ ВКЛЮЧАЮТЬСЯ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ 10	31
Колесник С.-В. П., Максименко Д.В. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	33
Крочак О.І. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	34
Кучеренко Т.Є. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	36
Ліба Н.С., Манайло О. Е. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ	38
Макарович В.К. ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ	40
Матрос О.М. ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ	42
Мигаль Д.Ю. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	44

результатами калькулювання можна прийняти рішення про проведення ремонту самостійно або з використанням послуг сторонніх підприємств [1; с.289].

Список використаної літератури:

1. Белоусова И. Проблеми впровадження управлінського обліку на підприємствах / Бухгалтерський облік та аудит. - 2006. - №5. с.12-16
2. Ткаченко Н.М. Теоретико-методологічні аспекти формування бухгалтерського фінансового обліку. – К.: А.С.К., 2011. – 348 с.

Заяць Ольга Євгенівна,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,

Зозуляк Марта Михайлівна,

ст. викладач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу

Мукачівського державного університету

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

В управлінській діяльності підприємств важливу роль відіграє обліково-аналітична діяльність. Її значення підвищується при реформуванні, відповідно до міжнародних стандартів, фінансової звітності. На сьогоднішній день обліковий працівник є не тільки рахівником, котрий фіксує події господарського життя, а й фахівцем, здатним зрозуміти і оцінити будь-які явища, передбачити їх, запропонувати шляхи вирішення проблеми. Для цього на підприємствах необхідно створювати і реалізовувати обліково-аналітичну систему - об'єднання бухгалтерського обліку, аналізу, внутрішнього аудиту та контролю в єдину систему у зв'язку з їх загальною цільовою спрямованістю.

Аналіз теоретичних і практичних питань формування обліково-аналітичного забезпечення довів, що в цілому ця проблема була досліджена великою кількістю вітчизняних та зарубіжних вчених, а також економістами-практиками, які висловлюють свої точки зору про сутність і функціональні можливості обліково-аналітичних систем в цілому (Ф.Ф. Бутинець, В.Є. Швець, Й.Я. Даньків, М.В. Реслер, М.Я. Остап'юк, В.Ф. Яценко, Л.М. Потапюк, В. Горбачевський, В. Царук та інші).

Як стверджують Ф.Ф. Бутинець, В.Є. Швець, у світовій практиці історичний досвід формування інформаційно-аналітичного забезпечення систем управління суб'єктами господарювання у торгівлі почав привертати увагу вчених у ХІХ ст. Відомо, що професор математики Лючіні на прохання членів Міланської академії рахівників у 1869 році підготував лекцію з історії облікової практики, на якій оприлюднив відомості про першу друковану книгу, присвячену обліково-аналітичному забезпеченню діяльності торговельної спілки, автором якої був Лука Пачолі. Відтоді вчені високорозвинених країн всебічно досліджували питання історичного досвіду інформаційно-аналітичного забезпечення систем управління

суб'єктами господарювання у різних галузях підприємництва; започаткувалися конференції з питань історії облікової практики, видавалися наукові часописи [1; 2].

Даньків Й. Я. та Потапюк Л. М. у своїх працях зазначають, що поява чисельних українських організацій кооперативного типу на законодавчому рівні вимагала впровадження у них практичної бухгалтерії (рахівництва): «...для українців-галичан і буковинців організуються фінансово-господарські і професійні курси, видається економічна література з метою заохочення до активної економічної та господарської діяльності, облік вступає на новий щабель свого розвитку...»[3; 4].

Головним джерелом історичного досвіду з проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення систем управління були фахові друковані видання: монографії, підручники та наукові статті часів УНР (1918–1920) [5]. Одним із таких джерел, маловідомих в економічній літературі, є праця Олександра Грановського «Зразки й форми ділових паперів та торгових листів» (Київ: Самоосвіта, 1918) [6]. За структурою праця містить дві частини, у першій з яких наведено 49 зразків договорів, прохань, довіреностей і векселів. Зразки оформлення ділових документів забезпечували інформацією як державні органи, так і суб'єктів господарювання, серед яких здебільшого були підприємства торгівлі [6]. Для діяльності видавництва «Самоосвіта» на той час були характерними видання, пов'язані з поширенням української мови у всі сфери суспільно-політичного і господарського життя у зв'язку з розбудовою незалежної держави [6].

На думку Швець В.Є., особливої уваги заслуговують облікові реєстри, призначені для інформаційно-аналітичного забезпечення операцій з векселями, оскільки із впровадженням в Україні стандартів обліку, орієнтованих на міжнародний досвід, адаптований в ринкових умовах, бухгалтери зустрілися з проблемою відсутності форм реєстрів, які б відповідали новим умовам господарювання, тоді як вже існували такі форми книг з українською термінологією [5].

Кінець ХХ та початок ХХІ століття стали періодом значних та бурхливих змін у зовнішньому середовищі бізнесу: конкуренція в багатьох галузях набула глобального характеру, темпи впровадження інноваційних технологій у виробництво зростають з прискореною швидкістю, більш жорсткими стають стандарти якості продукції та послуг, стрімко розширюються можливості інформаційних систем і технологій, посилюється контроль з боку суспільства до впливу діяльності підприємств на стан навколишнього середовища, спостерігається дефіцит та висока ціна енергетичних ресурсів [9]. Керівництво підприємств зрозуміло, що окрім функціональних поглядів на процеси їм потрібні нові елементи, які дозволять дати відповідь на зовнішні виклики та зберегти життєдіяльність бізнесу.

За останні два десятиліття на вітчизняних підприємствах відбулися зміни в еволюції функцій управління. Зокрема, як зазначає В.Ф. Яценко, планування трансформувалося у програмно - цільове планування (бюджетування), управління збутом та реалізацією – в маркетинг, бухгалтерський, статистичний, оперативний обліку та економічний аналіз – в систему обліково-аналітичного забезпечення

управління [7]. Всі ці процеси зумовили необхідність здійснення системної інтеграції різних функцій управління підприємством, створення організаційної та методологічної основи для інформаційної підтримки процесу прийняття рішень.

Історичний розвиток здійснення бухгалтерського обліку зумовлено національними особливостями, відокремленістю та соціально-економічними умовами різних держав [8].

Отже, обліково-аналітична система підприємства повинна відповідати вимогам формування необхідних облікових даних, що забезпечують виконання її аналітичної та контрольної функцій.

Список використаної літератури:

1. Бутинець, Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: навч. посіб. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 928 с.
2. Швець, В.Є. Розвиток обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в Україні: моногр./Володимир Швець. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 448 с.
3. Даньків, Й.Я. Історичні аспекти становлення і розвитку бухгалтерської науки в Україні кінця XVIII і початку XXI століть / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Науковий вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки». 2009. №1 (47). С. 86-93.
4. Потапюк, Л.М., Потапюк, І.П. Соціально-педагогічні засади розвитку системи національної кооперативної освіти на західноукраїнських землях (кінець XIX – початок XX століття) // Економічний форум. Серія «Економічна теорія та економічна історія». Збірник наукових праць Луцького НТУ. 2017. Вип. № 1. С. 11-18.
5. Швець, В.Є. Досвід обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств торгівлі за часів Української Народної Республіки /В.Є. Швець // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: зб. наукових праць / відп. ред. О.Є. Кузьмін. – Львів: Львівська політехніка. 2012. С. 259-264.
6. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення системи менеджменту підприємств: колективна монографія / За ред. проф. Куцика П.О. та проф. Пилипенка Л.М. – Львів: Растр-7, 2019. – 309 с. Електронний ресурс. URL: <https://oaz.conf.lviv.ua/wp-content/uploads/2019/10/Mono-Conf-4MOAZSMP-2019.pdf> (дата звернення: 27.10.2021).
7. Яценко, В.Ф. Теоретико-методологічний генезис сутності та змісту обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством. Вісник ЖДТУ. 2013. №3 (65) Серія: Економічні науки. С. 75–83.
8. Царук В. Історичні засади розвитку бухгалтерського обліку як елемента системи корпоративного управління. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. №1-2. С. 15-25.
9. Реслер, М.В. Обліково-аналітичне забезпечення: розвиток та формування для потреб менеджменту / М.В. Реслер // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2013. Вип. 2 (39). С. 220-223. (Серія: Економіка).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>